

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я
Національний фармацевтичний університет
Фаховий коледж

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ВІД ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ ДО ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО

*Матеріали
Всеукраїнської
дистанційної
науково-практичної
конференції*

17 березня 2026 року
м. Харків

УДК 377.1:37.018.43:004

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Юлія Столяренко

**Фаховий коледж Національного фармацевтичного університету
м. Харків, Україна**

Одним із кроків підвищення ефективності занять з української мови та літератури є впровадження в практику роботи сучасних новітніх методів і прийомів навчання. Використання різноманітних технологій – це моменти створення атмосфери доброзичливості й порозуміння, зняття з душі здобувачів освіти почуття страху, спосіб зробити їх розкутими, навіяти впевненість у своїх силах, налаштувати на успіх, виявити здібність до творчості. Розвиток креативної інноваційної особистості на заняттях української мови і літератури – процес тривалий і складний. Нові вимоги ставлять за практично значущу мету діяльності викладача педагогічний супровід формування компетентної особистості здобувача освіти. Викладач, маючи якісну підготовку, повинен надихнути вчитися та навчити вчитися. Не забезпечити дітей готовими формулами, а вчити прийомам і способам, які допомагають досягти істини, розвивати здібності, у певній ситуації використовувати свої знання, вміння та досвід.

Інформаційні технології навчання – це сукупність методології та технології навчання, в основу якої покладено використання комп'ютерних навчальних програм, що забезпечують інтерактивний програмно-методичний супровід навчального процесу.

На сьогодні візуалізація визнається одним з найефективніших способів передачі інформації. Візуалізація навчальної інформації — це набір графічних елементів і зв'язків між ними, який використовується для передачі знань від експерта до людини або групи людей, що розкриває причини і цілі цих зв'язків в контексті переданого знання.

Використання сучасних методичних прийомів візуалізації навчального матеріалу дає можливість комбінувати на одному занятті велику кількість

цікавих завдань, залучаючи все більше учасників до активної роботи.

Сьогодні інформаційний простір сучасного викладача майже обов'язково містить віртуальну складову його діяльності. «Присутність» викладача в мережі «Інтернет», ефективне його користування освітніми інтернет-ресурсами є свідченням інноваційної діяльності, що робить навчальний процес сучасним, цікавим та ефективним на заняттях із української мови та літератури.

Кілька ключових напрямів і прикладів технологій, використаних на заняттях з мови та літератури:

- Цифрові освітні платформи

Moodle, Google Classroom, Human - для організації навчального процесу, тестування, обміну матеріалами.

Всеосвіта, На Урок - готові інтерактивні завдання, тести, квести.

- Інтерактивні технології

Сервіси **Kahoot, Quizizz, Mentimeter, LearningApps** - інтерактивні вікторини та опитування для повторення матеріалу.

- Візуалізація навчального матеріалу

Canva, Prezi - для створення інфографіки, постерів, презентацій.

Відеоуроки та буктрейленри як елемент аналізу літературного твору.

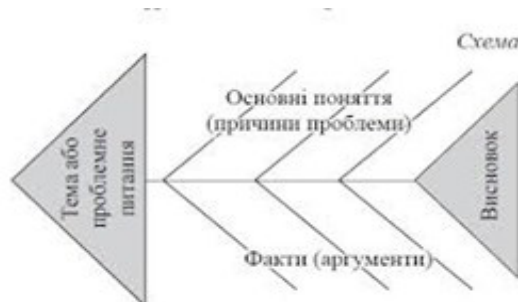
- Доповнена та віртуальна реальність

Віртуальні екскурсії у музеї письменників, літературні місця.

- Технології розвитку критичного мислення

Онлайн та офлайн методи та ресурси для вивчення тем навчальної програми:

- метод "Шість капелюхів", "Fishbone", дебати, SWOT-аналіз художніх творів;

- використання **Google Форми** для проведення рефлексії або аналізу твору з різних точок зору.

-

- **Інфографіка** – це діаграми, схеми, графіки, карти; візуальне відображення даних, призначене для швидкого сприйняття інформації
- **Інтелект-карти**, що допомагають максимально оптимізувати і структурувати новий матеріал, зробити його більш наочнішим і зрозумілішим.

- Один сучасний методичний прийом візуалізації навчального матеріалу та засіб розвитку логічного і творчого мислення здобувачів освіти є **кроссенс**.
- Популярним елементом візуалізації є **буктрейлер** — сучасна форма реклами книги, новий жанр рекламно - ілюстративного характеру, який поєднує літературу, візуальне мистецтво та інтернет-технології.
- Створення та використання **фейсбук** сторінки письменника

Соціальні мережі – не тільки гарна можливість презентувати себе, а й інструмент спілкування, активний засіб згуртування людей за інтересами.

Фейсбук сторінка письменника допоможе урізноманітнити навчальний процес.

Поряд з технологією візуалізації значна увага приділяється створенню студентських **проектів**.

- Застосування додатків для вивчення розділів мовознавства (наприклад, "Mova", "Словник української мови").

Сучасному суспільству потрібен не виконавець, а творець, людина, яка здатна жити повноцінним життям в інноваційному просторі сьогодення і своєю діяльністю цей простір створювати. Підбір викладачем сучасних методів навчання допомагає: розвивати творчу особистість здобувачів освіти; засвоювати велику кількість матеріалу за короткий проміжок часу; працювати у команді; висловлювати власну думку; формувати життєві і соціальні компетенції; поглиблювати почуття прекрасного, любов до рідної землі.

Висновок. Перевагами впровадження інновацій можемо назвати:

- Підвищення мотивації здобувачів освіти.
- Індивідуалізація навчання.
- Залучення до активної діяльності.
- Розвиток медіаграмотності.

До основних напрямків ефективної організації сучасного навчального співробітництва викладачів та здобувачів освіти в освітньому процесі слід віднести застосування інноваційних педагогічних технологій для постійного спілкування усіх учасників та створення умов щодо позитивного розвитку, творчої реалізації майбутніх фахівців.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Основи нових інформаційних технологій навчання. Посібник для вчителів / За ред. Ю.І. Машбіца. – К: 2 ТЗМН, 1997.
2. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: Навчальний посібник / За ред. С. П. Бондар. Рівне, Редакційно-видавничий центр «Тетіс» Міжнародного університету «РЕГІ», 2016. 200 с.
3. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія і практика/ О.Пометун, Л.І. Пироженко. - К: В – во А.С.К. 2002 - 136 ст.
4. Попова О. В. Інновації в сучасній педагогічній теорії та практиці. *Педагогіка та психологія*. Зб. наук. праць /За заг. редакцією акад. І. Ф. Прокопенка, чл.-кор. В. І. Лозової. Харків: ХДПУ, 2010.
5. Шарко С. Д. Сучасний урок: технологічний аспект / Посібник для вчителів і студентів. – К: СПД, 2005. – 157 ст.